

یادداشت روز

نگاه نو به سینمای کهنه‌ای که
دچار جوان‌گرایی افراطی شده است

■ مسعود کارگر

امسال در فجر چهلم، بخش نگاه نو وجود ندارد، اما حضور ۱۲ فیلم اولی در بخش رقابتی نشان می‌دهد، این دوره توجه بیشتری به سازندگان کار اولی داشته و به آن‌ها اعتماد شده است. این نوید خوبی برای تحول در سینمای ایران با ورود افراد جدید است. اما نکته مهم این است که آیا حضور اولی‌ها با هر کیفیت و به هر قیمت؟

نکته بعدی فقدان حضور با تجربه‌ها در این عرصه و دوره است، که در چندسال اخیر به دلایل مختلف از سینمای حرفه‌ای و جشنواره‌های فاصله گرفته و یا با افت شدید در ایده و تولید از آن‌ها مواجه هستیم. این اتفاق از زوایایی موجب لطمه خوردن به هویت و کیفیت سینمای ایران خواهد شد و از سویی فضا را برای بروز و ظهور جوان‌ها باز خواهد کرد، اما مشکل اصلی شکاف بین نسل‌های فیلم‌سازی است که با تجربه‌ها با حالتی تحریم‌گونه از سینما فاصله گرفته و جوان‌هایی پا به عرصه گذاشته‌اند که کمترین تجربه و تخصص را دارا هستند و یا حداقل اگر تخصصی دارند از دریافت تجربه پیشکسوتان در این سازوکار محروم مانده‌اند.

شاید جوان‌های کار اولی بیایند و در چند اثر اولی با آزمون و خطا پیش بروند و به امید حرفه‌ای شدنشان، مخاطب منتظر بماند و وقت صرف کند، اما این هزینه کردن به ضرر سینما خواهد شد. در فضایی که بزرگان سینما به روزهای پایانی در توانمندی فیلمسازی رسیده‌اند و از یک سو تعداد جوان‌های تازه وارد نابغه و متبحر بشدت کم است و شکاف عمیقی نیز میان انتقال تجارب بزرگان به جوان‌ها ایجاد شده، وضعیت سینمای ایران نگران‌کننده‌تر از قبل شده، و در آینده‌ای نه چندان دور با بحران ایده، و اثر تراز مواجه خواهیم شد.

ظاهر امر این است که تعداد جوانان و کار اولی‌های فجر چهلم امیدوار کننده است، اما کیفیت آثار باطن ماجرا را چیز دیگری نشان می‌دهد. این باطن ترسناک است و نشان از یک دورن پوچ دارد که می‌خواهد خود را غنی نشان دهد. البته که نباید فضا را سیاه یا سفید مطلق دید، اما باید خاکستری و غبار آلود بودن فضا را پذیرفت، اینکه عمده آثار کار اولی‌ها طیف گسترده از مخاطبان از هر نوعی را به وجد نمی‌آورد و واکنش‌های منفی آن بیشتر از مثبت است، موضوعی ترسناک و نگران‌کننده به شمار می‌آید.

بها دادن به فیلمسازان جوان و راه دادن کار اولی‌ها به مهمترین مارا تون سینمایی ایران کار بشدت عالی و پسندیده‌ای است، اما اینکه چشم بر کمیت و از همه مهمتر کیفیت آثار آن‌ها بسته شود، لطمه زنده است تا سازنده و راه‌گشا، در این وادی اما می‌توان گفت، زمانی می‌شود از همه ابعاد به تحول و تعالی سینمای ایران امیدوار بود که مولفه‌هایی همچون حضور پیشکسوتان به عنوان سازنده آثار در رقابت و نیز حمایت جوان‌ها در پشت صحنه تولیدات آن‌ها و نیز تاکید بر تقویت کیفی آثار کار اولی توسط ذریبطان، ذینفعان، مدیران و سرمایه‌گذاران کاملاً درست، بجا و دقیق رعایت شده و جدی گرفته شود، تا اینکه شاهد یک سینمای روبه جلو باشیم و از درجا زدن و پسرفت جلوگیری شود.

شادی کرم‌رودی بازیگر فیلم «بی‌رویا»:

«زیبا»، پیچیده‌ترین نقشی که تا به حال بازی کرده‌ام

■ تبسم کشاورز

شادی کرم‌رودی بعد از بازی در فیلم‌های «یک شهروند کاملاً معمولی»، «دارکوب»، «جمشیدیه»، و «ابلق» امسال با یک نقش متفاوت مقابل دوربین همسرش ظاهر شده است. این بازیگر در «بی‌رویا» ساخته آرین وزیردفتری مقابل صابر ابر و طناز طباطبایی نقش آفرینی می‌کند. فیلمی که به گفته خودش چالش‌ها، تلخ‌ها و شیرینی‌های خاص خودش را دارد.

در خلاصه داستان این فیلم سینمایی آمده است: «مواجهه رویا با دختری بی‌نام‌ونشان، آغاز اتفاقاتی عجیب در زندگی رویا و بابک است»، این طور که به نظر می‌رسد این فیلم در خط درستی جلو می‌رود و مخاطب را درگیر خودش می‌کند. به گفته کرم‌رودی نقشش طوری بود که مدام باید با خودش مرور می‌کرد که حالا در کدام مرحله از فیلمنامه قرار دارد.

شادی کرم‌رودی بازیگر فیلم سینمایی «بی‌رویا» در گفت‌وگویی با «روزنامه صبا» به سوالات ما در خصوص این فیلم و چالش‌هایش پاسخ داده است که در ادامه می‌خوانید.

■ کمی در خصوص فیلم، چالش‌های آن و تجربه کار با همسر تان بگویید؟

تقریباً می‌توان گفت که پیچیده‌ترین نقشی است که تا به حال بازی کرده‌ام. نقش اینطور بود که من باید مدام با خودم مرور می‌کردم که الان در کدام مرحله از فیلمنامه قرار دارم و باید چگونه بازی کنم. این کار را برای من سخت می‌کرد اما از آن سو، هم نقشم را بسیار دوست داشتم و هم خوشحال بودم که در فیلم بلند همسرم بازی می‌کنم. بازی در این فیلم ترکیبی از سختی و شیرینی برایم به همراه داشت.

■ از همکاری با طناز طباطبایی و صابر ابر بگویید؟

مسلمانا طناز طباطبایی و صابر ابر بسیار با تجربه‌تر از من هستند. آن‌ها سابقه همکاری باهم را از قبل داشته‌اند در نتیجه با جنس بازی هم آشنا بودند. من در تیم آن‌ها تازه وارد محسوب می‌شدم اما آنقدر همراه و پشتیبان بودند که با کمک آن‌ها یک تیم شدیم و توانستیم کار را خوب پیش ببریم. من از هردوی این عزیزان بسیار یاد گرفتم و همکاری لذت‌بخشی را تجربه کردم.

■ کار کردن با «آرین وزیر دفتری» چگونه بود؟

ما بار اولمان نبود که باهم کار می‌کردیم. پیش از این من در یکی دیگر از فیلم‌های کوتاه آرین بازی کرده بودم و فیلمنامه یکی

دیگر از کارهای او را مشترکاً نوشته بودیم. در کل همکاری‌هایی باهم داشته‌ایم اما این اولین همکاری جدی ما در سینمای بلند بود، در حقیقت از آنجایی که آرین در مرحله فیلمنامه به من فکر کرده بود باعث می‌شد که خودم را به نقش نزدیک‌تر حس کنم.

یک سری از ویژگی‌های نقش براساس اینکه من قرار است آن را بازی کنم نوشته شده بود که این کار را برایم روان‌تر می‌کرد، همکاری با همسر سختی‌ها، شیرینی‌ها و پیچیدگی‌های خودش را دارد. باید مدام رابطه را کنار بگذارید و بتوانید آن را با کار تفکیک کنید. البته این قضیه برای من روی مثبت داشت چرا که او را می‌شناختم و مهم‌تر از هر چیز به او و کارش اعتماد داشتم.

■ از نگاه شما فیلم «بی‌رویا» چه نقاط قوت و شاخصه‌هایی دارد که هم نظر مردم و منتقدین را جلب کند و هم

در کارنامه کاری شما یک اثر ماندگار باشد؟

نقش من در «بی‌رویا» نقش مکمل و بسیار مهمی است. این نقش پیچیدگی‌های بسیاری دارد که باعث می‌شود اگر خوب از پس آن برآمده باشم در کارنامه کاری من ماندگار شود. به

عقیده من «بی‌رویا» فیلم بسیار روانی است که به راحتی می‌توانی دنبالش کنی اما در عین حال المان‌هایی در آن وجود دارد که به سادگی برای مخاطب قابل پیش‌بینی نیست، این مسئله بیننده را کنجکاو می‌کند که مجدد کار را ببیند. البته باید فیلم دیده شود تا بتوان راجع به این ویژگی‌ها حرف زد. احساس می‌کنم اشاره کردن به یک موضوع خاص برای منی که در درون فیلم هستم قطعاً بسیار متفاوت است. من از مرحله‌ای که طرح کار نوشته شده تا به انتها حضور داشته‌ام به همین دلیل سخت است بدون جهت‌گیری و پیش‌زمینه راجع به فیلم حرف بزنم.

■ تاکنون ارزیابی شما از برنامه‌ریزی و سیاست‌های جشنواره فجر چگونه بوده است؟

احساس می‌کنم امسال بیشتر از سال‌های پیش به قوانین فراخوان جشنواره فجر پایبند بوده‌اند. این مسئله حس اطمینان به آدم می‌دهد و باعث قوت قلب می‌شود. امیدوارم که تا آخر جشنواره این نظم حضور داشته باشد.

